

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»**

Педагогічний інститут

Сливка Лариса

**Методика трудового навчання
в початкових класах:
тести для вступних екзаменів**

Практикум

УДК 371.71: 372.8: 378.147
ББК 74. 265. 1я73
С 47

Сливка Л.В.

Методика трудового навчання з практикумом у навчальних майстернях: тести для вступних екзаменів: [практикум] / Л.В.Сливка. – Івано-Франківськ, 2014. – 42 с.

У збірнику тестових завдань розміщено зразки тестів з навчальної дисципліни «Методика трудового навчання з практикумом у навчальних майстернях» для всупних іспитів на здобуття освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст» і «магістр» (галузь знань – 0101 Педагогічна освіта; напрям підготовки – 6.010102 Початкова освіта).

Посібник адресований викладачам, студентам педагогічних навчальних закладів.

УДК 371.71: 372.8: 378.147
ББК 74. 265. 1я73

Друкується відповідно до рішення вченої ради Педагогічного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

(Протокол № 5 від 27 лютого 2014 р.)

Рецензенти:

Лисенко Н.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Степанова Л.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Зміст

Переднє слово	4
Програмові вимоги з навчальної дисципліни «Методика трудового навчання із практикумом в навчальних майстернях»	8
Тести для вступних випробувань з «Трудового навчання з практикумом в навчальних майстернях»	10

Переднє слово

Курс «Методика трудового навчання в початкових класах з практикумом у навчальних майстернях» є інваріантною частиною фундаментальної підготовки вчителів початкових класів. Він є базовим ядром для вивчення на наступних рівнях ступеневої освіти інноваційних підходів до вивчення у початковій школі предметів освітньої галузі «Технології», варіативних дисциплін спеціалізації та курсу магістерської підготовки.

Навчальна дисципліна передбачає ґрунтовну технологічну та методичну підготовку студентів за спеціальністю «Початкове навчання» до проведення уроків та здійснення позакласної роботи з трудового навчання в 1-4 класах загальноосвітньої школи. Він включає оволодіння теоретико-методичними основами викладання предмету з опорою на засвоєння відомостей про найбільш розповсюджені матеріали, їх властивості, технологію виробництва та обробки, формування у студентів практичних умінь застосувати найпростіші інструменти і пристосування для обробки різних матеріалів, ознайомлення з прийомами художнього конструювання виробів та виконання робіт декоративного характеру, опанування основами культури праці.

Завданнями «Методики трудового навчання в початкових класах з практикумом у навчальних майстернях» є:

- ознайомити студентів з традиційними і нетрадиційними методами трудового навчання;
- надати майбутнім вчителям методичні рекомендації щодо проведення окремих уроків праці та позакласних й позашкільних заходів з трудового виховання з учнями 1 – 4 класів;
- сприяти творчій ініціативі майбутніх учителів, їх умінню інтегрувати в навчально-виховний процес з трудового навчання молодших школярів психолого-педагогічні знання та знання з основ сучасного виробництва;
- формувати у студентів уміння швидко адаптуватися до нової інформації щодо проблем трудового навчання і виховання дітей і молоді.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- загальні основи сучасного виробництва;
- теоретичні основи методики трудового навчання;
- зміст державного стандарту освітньої галузі «Технологія» для початкової школи;

вміти:

- ознайомлювати учнів з технологічними процесами сучасного виробництва, формувати у них знання про трудову діяльність українського народу, місцеві традиційні ремесла, архітектурну творчість;
- формувати навички самообслуговування в процесі побутової праці та навчання;
- ознайомлювати учнів з різними видами праці, професіями та кваліфікаційними якостями працівників;
- формувати елементи технічного мислення у дітей, основи конструкторських умінь, забезпечувати розвиток умінь творчо розв'язувати проблемні ситуації, використовувати нестандартні шляхи їх вирішення у власній творчій діяльності;
- досліджувати та добирати матеріали з необхідними для певних видів роботи властивостями, виконувати технологічні операції з їх обробки та застосуванням відповідних ручних інструментів з дотриманням вимог культури, гігієни та безпеки праці;
- читати графічні зображення, технічну документацію;
- добирати об'єкти навчальної праці молодших школярів відповідно до програмних вимог;
- складати плани-конспекти уроків праці за орієнтовною структурою, зразком, на основі спостережень реальних уроків;
- організовувати самостійну трудову діяльність учнів за готовими технологічними картками, навчальними посібниками;

- формувати в учнів елементи культури праці, політехнічні знання та уміння виконувати технологічні операції, удосконалювати загальнотрудоі уміння молодших школярів;
- здійснювати міжпредметні зв'язки уроків трудового навчання з іншими шкільними предметами;
- оцінювати навчальні досягнення учнів на уроках праці;
- умотивовано обирати варіант навчальної програми;
- складати календарно-тематичні плани з трудового навчання;
- розробляти конспекти уроків праці та позакласних заходів з використанням нестандартних підходів до організації навчально-виховного процесу, в тому числі для шестилітніх школярів та учнів малокомплектних шкіл;
- здійснювати добір і застосовувати у навчально-виховній роботі з праці засоби народної педагогіки, народознавчий матеріал з історії розвитку ремесел та декоративно ужиткового мистецтва України, свого краю;
- застосовувати різні форми організації спільної діяльності молодших школярів на уроках трудового навчання;
- здійснювати реферативний аналіз окремих питань теорії і практики трудового навчання у початкових класах, володіти методикою наукового дослідження в галузі трудового навчання молодших школярів.

Вступний іспит з методики трудового навчання з практикумом є формою вступного іспиту для вступників на здобуття освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст» і «магістр» напряму підготовки «Початкова освіта».

Програма іспиту дозволяє оцінити рівень підготовки вступника вимогам освітньої (кваліфікаційної) характеристики. Питання, які винесені на екзамен дозволяють оцінити рівень знань студентів про загальні наукові основи методики трудового навчання, найбільш педагогічно ефективні форми і методи організації навчального процесу на уроках праці та в позакласній роботі.

Також вони сприяють перевірці якості світоглядної позиції студентів, їх професійної майстерності й розуміння ними педагогічної технології.

Програма вступного іспиту з «Методики трудового навчання в початкових класах з практикумом у навчальних майстернях» покликана вирішити такі завдання:

- комплексно перевірити якість засвоєння теоретичних знань студентів;
- виявити здібності науково-методичного мислення, творчого підходу до викладання уроків трудового навчання в початкових класах;
- перевірити рівень оволодіння майбутніми вчителями педагогічною технологією, основами професійної майстерності.

У пропонованому збірнику представлено тестові завдання з множинним вибором, які передбачають чотири варіанти відповіді, з яких одна є правильною.

Тестові завдання складено за змістом посібника **«Методика трудового навчання в початкових класах: навчально-методичні матеріали для ступеневої підготовки вчителів початкових класів у вищих педагогічних закладах освіти. ОКР – бакалавр, спеціаліст: «Технологія». Модуль 1»** (Івано-Франківськ, 2008, автор – Степанова Л.В.)»

Програмові вимоги з навчальної дисципліни
«Методика трудового навчання
із практикумом в навчальних майстернях»

1. Мета і завдання освітньої галузі «Технології» Державного стандарту початкової ланки освіти
2. Історичні аспекти впровадження трудового навчання в українських школах.
3. Методика ознайомлення учнів початкових класів із загальними основами сучасного виробництва на уроках праці.
4. Пропедевтика професійної орієнтації молодших школярів.
5. Мета, завдання та зміст навчальної дисципліни «Трудове навчання» в 1-4 класах.
6. Конструкторсько-технологічний підхід у трудовому навчанні.
7. Комплексний підхід до уроків праці.
8. Виховання, навчання і розвиток молодших школярів у трудовому навчанні.
9. Санітарно-гігієнічні та методичні вимоги до створення робочої кімнати для трудового навчання учнів початкових класів.
10. Обладнання робочих місць вчителя і учнів для виготовлення виробів з різних матеріалів та технічного моделювання. Дотримання порядку на робочому місці.
11. Матеріально-технічне та наочно-методичне забезпечення уроків трудового навчання в початкових класах.
12. Методи трудового навчання, їх класифікація. Особливості застосування методів трудового навчання у роботі з молодшими школярами.
13. Методи трудового навчання за джерелами отримання знань, умінь і навичок та вимоги до їх застосування в початкових класах.
14. Методи навчально-виховної роботи з трудового навчання за видами діяльності учнів.

15. Інструктаж у трудовому навчанні молодших школярів. види інструктажів, методичні особливості їх застосування.
16. Планування і проведення уроків трудового навчання в початкових класах.
17. Орієнтовна структура уроку трудового навчання в початковій школі.
18. Перспективна підготовка вчителя до уроків трудового навчання.
19. Безпосередня підготовка вчителя початкових класів до уроку праці. Конспект уроку.
20. Форми організації навчальної роботи учнів на уроках праці.
21. Методика ознайомлення молодших школярів з трудовими завданнями (продуктами праці).
22. Методика навчання молодших школярів умінням планувати трудовий процес.
23. Формування в учнів 1-4 класів умінь виконувати технологічні операції з обробки матеріалів, які використовуються на уроках праці.
24. Вимоги до знань і умінь з трудового навчання в початкових класах.
25. Оцінювання навчальних досягнень учнів на уроках праці. Критерії та методичні підходи.
26. Специфіка уроків трудового навчання в малокомплектній школі.
27. Проведення спостережень і дослідів з вивчення найважливіших властивостей матеріалів, з якими працюють учні на уроках праці в початкових класах.
28. Розвиток творчих здібностей молодших школярів на уроках трудового навчання.
29. Позакласна робота з трудового навчання та виховання молодших школярів.
30. Методика проведення екскурсій з молодшими школярами на господарсько-виробничі об'єкти.

ТЕСТИ

для вступних випробувань

з «Трудового навчання

з практикумом в навчальних майстернях»

1. Котре із перелічених визначень в найбільшій мірі розкриває сутність методики трудового навчання як науки:

- розробляє державні стандарти навчальних предметів освітньої галузі «Технології», концепції трудової підготовки молоді
- обґрунтовує мету та завдання трудового навчання школярів загальноосвітніх шкіл
- формулює вимоги та моделює зміст трудового навчання, розробляє програми вивчення дисциплін освітньої галузі «Технології», відбирає найбільш доцільні методи, прийоми і форми організації навчально-виховної роботи з праці, розробляє методичні рекомендації до вивчення окремих розділів програми з трудового навчання
- проектує і перевіряє на практиці матеріально-технічне обладнання та методичне забезпечення навчального процесу з трудового навчання

2. Виберіть найфундаментальніше визначення поняття «матеріальне виробництво»:

- суспільна діяльність людей – створення матеріальних цінностей, діяльність в галузі освіти, мистецтва
- процес створення матеріальних благ, необхідних для існування і розвитку суспільства
- сучасні підходи для прийняття методичних рішень у галузі трудової підготовки молоді
- поєднання речовин природи і праці, яке служить задоволенню потреб людини, що працює

3. Трудова діяльність людини – це:

- процес створення матеріальних благ, необхідних для існування і розвитку суспільства
- сучасні підходи для прийняття методичних рішень у галузі трудової підготовки молоді
- сукупність цілеспрямованих дій, що потребують фізичної та розумової енергії і мають своїм призначенням створення матеріальних та духовних цінностей
- система заходів, покликана забезпечити найбільш ефективне використання трудових і матеріальних ресурсів

4. Предметами праці є:

- сукупність знань про способи і засоби проведення виробничих процесів
- найрізноманітніші матеріали, природні об'єкти, тобто все те, на що спрямовується трудова діяльність
- інструменти, пристрої, та інші знаряддя, за допомогою яких людина діє на предмети праці
- трудова діяльність людини, засоби праці і продукт праці

5. Засобами праці є:

- промисловість, сільське господарство, транспорт, будівництво, торгівля, громадське харчування
- інструменти, пристрої, та інші знаряддя, за допомогою яких людина діє на предмети праці
- матеріальні цінності
- матеріально-технічне обладнання та методичне забезпечення навчального процесу з трудового навчання

6. Продукт праці – це:

- матеріальне благо – поєднання речовин природи і праці, яке служить задоволенню потреб людини, що працює, або інших людей
- сукупність знарядь виробництва, що історично розвиваються і дають можливість людству впливати на навколишню природу
- техніка, технології, організація, економіка
- процес створення матеріальних благ, необхідних для існування і розвитку суспільства

7. До сфери матеріального виробництва належать такі галузі господарства:

- промисловість, сільське господарство, лісове господарство, водне господарство, транспорт, зв'язок, будівництво
- лісове господарство, водне господарство, транспорт, зв'язок, будівництво, освіта, медицина
- промисловість, сільське господарство, лісове господарство, водне господарство, транспорт, зв'язок, будівництво, освіта, медицина
- освіта, медицина

8. Визначальними проявами технічного прогресу у виробництві стали:

- електрифікація, комплексна механізація і автоматизація, комп'ютеризація виробничих процесів, створення новітніх технологій
- комп'ютеризація виробничих процесів, пошук і використання інформації
- комплексна механізація і автоматизація, комп'ютеризація виробничих процесів
- організація та економіка

9. Сукупність знарядь виробництва, що історично розвиваються і дають можливість людству впливати на навколишню природу з метою добування матеріальних благ, це – :

- технологія
- техніка
- економіка
- організація

10. Сукупність знань про способи і засоби проведення виробничих процесів це – :

- техніка
- технологія
- економіка
- організація

11. Система заходів, покликана забезпечити найбільш ефективно використання трудових і матеріальних ресурсів, підвищення продуктивності праці – це:

- техніка
- технологія
- економіка
- організація

12. Мистецтво господарювати – це :

- техніка
- технологія
- економіка
- організація

13. В якому столітті ідеї трудового виховання підростаючих поколінь почали висуватися передовими мислителями і педагогами?

- XIV
- XV
- XVI
- XVII

14. Яку країну вважають батьківщиною ручної праці як педагогічного предмета?:

- Фінляндію
- Німеччину
- Швецію
- США

15. В якій країні 1874 року відкрилася учительська семінарія ручної праці, яка перетворилась на міжнародний центр?:

- в Швеції
- в Фінляндії
- в Росії
- в Іспанії

16. У якому році на теренах колишньої Радянської держави праця як навчальний предмет взагалі була виключена з навчального плану школи?

- 1936
- 1937
- 1938
- 1939

17. У якому році на теренах колишньої Радянської держави у навчальний план початкової школи ввели новий предмет – «ручна праця»?

- 1952
- 1953
- 1954
- 1956

18. На початку яких років ХХ століття на теренах колишньої Радянської держави програма з трудового навчання одержала назву «Трудове навчання і громадсько-корисна праця»?

- 60-х років
- 70-х років
- 80-х років
- 90-х років

19. У якому році ХХ століття на теренах колишньої Радянської держави було створено нову програму для початкових класів під назвою «Трудове навчання»?

- 1965
- 1968
- 1969
- 1971

20. Проект стандарту освітньої галузі «Технологія» для початкової школи в Україні було розроблено:

- Тхоржевським Д.О.
- Терещуком Б.М.
- Тищенко В.П.
- Левченком Г.Є.

21. Соціальний аспект трудового навчання полягає у тому, що:

- воно повинно сприяти фізичному розвитку дітей
- воно виховує волю, впевненість у своїх силах, сприяє хорошему настрою
- воно повинно максимально сприяти наближенню соціальної мети трудової діяльності до кожного учня, підготовці до праці у сучасному суспільстві
- воно забезпечує розвиток особистості учня, його уваги, пам'яті, мислення

22. Фізіологічний аспект трудового навчання полягає у тому, що:

- воно повинно сприяти фізичному розвитку дітей
- воно націлює кожного учня на досягнення максимально можливого рівня компетенції, необхідного для успішної побудови кар'єри
- воно є умовою і результатом виникнення людського суспільства і розвитку самої людини
- воно розвиває розум, руки, серце і душу кожної дитини

23. Психологічний аспект трудового навчання вимагає, щоб:

- воно ознайомлювало учнів з елементами загальних основ сучасного виробництва
- воно забезпечувало розвиток особистості учня, його психічних процесів сприймання, уваги, пам'яті, мислення, уяви тощо
- воно забезпечувало єдність навчальної, виховної і розвивальної функцій
- воно сприяло фізичному розвитку дітей

24. Навчальна функція трудового навчання полягає:

- в ознайомленні учнів початкових класів з елементами загальних основ сучасного виробництва, формуванні трудових умінь, культури праці
- у всебічному розвитку розумових здібностей дітей, їх конструктивного технічного мислення
- у врахуванні регіональних особливостей місцевого виробництва
- у систематичності і плановості, взаємозв'язку урочної та позакласної навчально-виховної роботи

25. Розвивальна функція трудового навчання повинна реалізуватися:

- у системі заходів, покликаних забезпечити найбільш ефективне використання трудових і матеріальних ресурсів
- у всебічному розвитку розумових здібностей дітей, їх конструктивного технічного мислення, художніх смаків
- у пробудженні ініціативи учнів
- у фізичному розвитку дітей

26. Виховна функція трудового навчання вимагає:

- формування в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до трудової діяльності, до людей праці, бережливого ставлення до предметів, засобів, продуктів праці
- постійного відслідковування індивідуальних учнівських уподобань, ставлень, стану профінформованості
- формування у дітей доступних уявлень про працю дорослих
- створення матеріальних благ, необхідних для існування і розвитку суспільства

27. Пропедевтика професійної діяльності – це:

- співпраця з батьками, родичами учнів
- діяльність учителя, спрямована на формування у дітей доступних уявлень про працю дорослих, про професії і виробництво з метою підготовки школярів до свідомого вибору професії
- система соціально-економічних, психолого-педагогічних, виробничо-технічних заходів, спрямованих на надання реальної допомоги молоді в професійному самовизначенні
- професійна інформація, професійна консультація, професійний відбір

28. Науково-обґрунтована система соціально-економічних, психолого-педагогічних, виробничо-технічних і медичних заходів, спрямованих на надання реальної допомоги молоді в професійному самовизначенні відповідно з особистими нахилами, здібностями, покликанням і урахуванням суспільних потреб – це:

- професійна інформація
- професійна консультація
- професійний відбір
- професійна орієнтація

29. Продовжіть речення: «У початковій школі провідна роль належить професійній інформації, яка передбачає ...»:

- ознайомлення учнів з різними професіями, суттю трудової діяльності в галузі кожної з них, вимоги цих професій до людини
- надання реальної допомоги молоді в професійному самовизначенні відповідно з особистими нахилами, здібностями, покликанням
- об'єднання професійної консультації і професійного відбору
- прищеплення дітям працьовитості, поваги до людей праці, бажання трудитись

30. Умовами ефективності пропедевтичної роботи з профорієнтації у початкових класах є:

- систематичність і плановість, взаємозв'язок урочної та позакласної навчально-виховної роботи
- постійне відслідковування індивідуальних учнівських уподобань, ставлень, стану профінформованості, співпраця з батьками, родичами учнів
- врахування регіональних особливостей місцевого виробництва, реальних потреб у кадрах, формування соціально-значимої мотивації учнів
- усі відповіді є правильними

31. За якими змістовими лініями структуровано чинну (2012 року) програму з трудового навчання для 1-4 класів?:

- ручні техніки обробки матеріалів, технічна творчість, предметно-перетворювальна компетентність
- ручні техніки обробки матеріалів, технічна творчість, декоративно-ужиткове мистецтво та самообслуговування
- технічна творчість, конструювання, декоративно-ужиткове, самообслуговування
- самообслуговування, ручні техніки обробки матеріалів, технічна творчість, моделювання

32. На уроках праці використовують такі словесні методи навчання:

- трудові вправи, лабораторні роботи, виконання практичних робіт
- пояснення, розповідь, бесіда, друковане слово
- демонстрації фотографій, таблиць, інструментів, показ прийомів роботи
- частково-пошукові, проблемні

33. Про який метод трудового навчання ідеться: «... застосовується для розгорнутого повідомлення нових відомостей; ... може бути побудований на індуктивному, дедуктивному і генетичному принципах: при індуктивній його побудові вчитель знайомить дітей з конкретними об'єктами техніки, виробництва і поступово переходить до узагальнень; при дедуктивному принципі побудови – спочатку знайомлять учнів з загальними поняттями, а потім ілюструють їх конкретними прикладами; при генетичній його побудові педагог підводить школярів до розуміння об'єктів, показуючи історію їх виникнення і розвитку»?:

- бесіда
- пояснення
- розповідь
- ілюстрування

34. Про який метод трудового навчання ідеться: «До нього ставлять такі вимоги: достовірність змісту, логічно виправдана послідовність, чіткість і доказовість, емоційність викладу»?:

- бесіда
- розповідь
- демонстрування
- інструктаж

35. На уроках праці використовують такі наочні методи навчання:

- трудові вправи, самостійна розробка конструкцій
- друковане слово – підручники, посібники, довідники, енциклопедії
- демонстрація готових виробів. їх частин, розгорток, рисунків, креслень, технологічних карток, таблиць, інструментів
- показ прийомів роботи, аудіо записи, бесіда, лекція, досліди, самостійна розробка конструкцій

36. Про який метод трудового навчання ідеться: «Його застосування відбувається у такій послідовності – цілісний показ трудової дії в робочому темпі; сповільнений показ із поясненням; цілісний показ в робочому темпі; пропозиція кільком учням повторити дії вчителя (клас контролює правильність); фронтальне виконання прийому»?:

- розповідь
- демонстрування (ілюстрування)
- інструктаж
- пояснення

37. На уроках праці використовують такі практичні методи навчання:

- досліди, лабораторні роботи, трудові вправи, самостійна розробка конструкцій
- демонстрації фотографій, таблиць, інструментів, показ прийомів роботи
- проблемні, дослідницькі, частково-пошукові
- трудові вправи, самостійна розробка конструкцій, друковане слово – підручники, посібники, довідники, енциклопедії

38. За класифікацією, в основу якої покладено ступінь самостійності учнів у пізнавальній діяльності, методи трудового навчання поділяють на:

- практичні, наочні, словесні
- репродуктивні, активні
- проблемні, дослідницькі, частково-пошукові
- методи повідомлення нових знань, методи формування умінь і навичок, методи контролю і оцінювання результатів навчання

39. Про який метод трудового навчання ідеться: «Це сукупність методичних прийомів, за допомогою яких учитель підготовляє, організовує і скеровує навчально-практичну діяльність учнів»?:

- розповідь
- демонстрування (ілюстрування)
- інструктаж
- пояснення

40. За часом проведення інструктаж поділяють на:

- індивідуальний, груповий, фронтальний
- усний, письмовий, графічний
- ввідний, поточний, заключний
- змішаний, ввідний, груповий, фронтальний

41. За охопленням учнів інструктаж поділяють на:

- фронтальний, груповий, індивідуальний
- усний, письмовий, графічний, змішаний
- підсумковий, спрямований на виявлення допущених помилок, груповий
- ввідний, поточний, заключний

42. За формою викладу навчального матеріалу інструктаж поділяють на:

- усний, письмовий, графічний, змішаний
- індивідуальний, груповий, фронтальний
- ввідний, поточний, заключний
- підсумковий, спрямований на пояснення правил виконання роботи, груповий

43. У результаті застосування репродуктивних методів навчання на уроках праці учні:

- розв'язують проблемні ситуації, висувають гіпотези, обговорюють їх
- діють, копіюючи роботу вчителя, відтворюють те, що він їм пояснив і показав
- пригадують уже відоме для застосування в новій ситуації
- самостійно виконують пошукову роботу

44. Сутність застосування частково-пошукового методу навчання на уроках праці полягає у тому, що:

- розв'язуються проблемні ситуації, висуваються і обговорюються гіпотези
- учням не дається кінцевий результат вирішення поставленого завдання, а частину поставлених питань пропонується вирішити самостійно
- створюються і розв'язуються ситуації, аналогічні до життєвих
- учні ознайомлюються із методикою наукового пошуку

45. Сутність застосування проблемного методу навчання на уроках праці полягає у тому, що:

- нові завдання не подаються в готовому вигляді, учні опановують їх у процесі активної самостійної діяльності, опираючись на раніше здобуті знання і вміння
- учні схематично розв'язують послідовні завдання, що передбачають застосування засвоєних знань на практиці
- учнів включають у дослідницьку діяльність
- акцентується увага на необхідності створення матеріальних благ

46. Використання дослідницького методу навчання на уроках праці слід розглядати як:

- розв'язання учнями проблемних ситуацій, висунення і обговорення ними гіпотези
- найвищу ступінь творчої діяльності учнів, в процесі якої вони знаходять вирішення нових для них завдань
- механізм втягнення учнів у розв'язання проблемної ситуації
- процес порівняння та зіставлення, внаслідок чого підкреслюється основна з помічених ознак, рис, властивостей

47. Що із переліченого стосується організації трудового процесу?:

- дотримання санітарно-гігієнічних норм та вимог безпеки праці
- матеріально-технічного та методичного забезпечення
- розподіл праці у процесі виконання трудових завдань
- усі відповіді є правильними

48. Що слугує критеріями для характеристики форм організації навчальної діяльності молодших школярів на уроках праці:

- усі відповіді є правильними
- охоплення різної кількості учнів навчальною і трудовою діяльністю
- способи розподілу праці
- ступінь тісноти взаємодії та спілкування

49. При якій формі організації навчальної діяльності на уроках праці кожен учень виконує свою частину спільного продукту, свою операцію і передає наступному члену бригади?

- фронтальній
- змішаній
- груповій
- індивідуальній

50. Сутність фронтальної роботи на уроках праці полягає у тому, що:
- кожен учень виконує свою операцію і передає наступному члену бригади
 - кожен учень виготовляє один виріб від початку до кінця
 - взаємодія і спілкування членів бригади відбувається протягом усього трудового процесу
 - кожен учень виконує окреме завдання
51. Групова форма організації трудового навчання передбачає:
- співробітництво учнів у парах, командах, бригадах, «мініцехах»
 - виготовлення кожним учнем одного виробу від початку до кінця
 - використання інструктивних матеріалів і дидактичних засобів індивідуального користування
 - оформлення у вигляді пам'яток правил безпеки, які стосуються користування окремими інструментами
52. Що із переліченого не може бути індивідуальним дослідницьким завданням з трудового навчання для молодших школярів?:
- побесідувати з родичами та дізнатися про їх професії
 - знайти у періодичній пресі статті про об'єкти виробничого оточення школи
 - підготувати повідомлення про раціоналізаторів і винахідників
 - назвати лінії, зображені на кресленні об'єкта праці

53. Для роботи з папером і картоном учні повинні бути забезпечені такими інструментами і пристроями:

- лінійкою, косинцем, олівцем, циркулем, ножівкою, підставкою для випилювання, молотком
- простим олівцем, лінійкою, косинцем, гладилкою, циркулем, ножицями, пензликами для клею та фарб, підкладною дошкою
- стеками, підкладною дошкою, дротяним різакром, лещатами, пилкою
- пензликами для клею і фарб, круглогубцями, ножицями, шилом

54. Для роботи з тканиною і волокнистими матеріалами учні повинні бути забезпечені такими інструментами і пристроями:

- набором голок, наперстком, ножицями, лінійкою, косинцем, сантиметровою стрічкою, гачком для плетіння, п'яльцями, олівцем
- баночками для води і клею, дротяним різакром
- лінійкою, косинцем, олівцем, циркулем, ножівкою, підставкою для випилювання
- наждачною шкуркою, підкладною дошкою, простим олівцем, лінійкою, косинцем, гладилкою

55. Для роботи з деревиною і фанерою учні повинні бути забезпечені такими інструментами і пристроями:

- лінійкою, косинцем, олівцем, ножицями для жерсті, кусачками, круглогубцями
- лінійкою, косинцем, олівцем, циркулем, ножівкою, лобзиком з набором пилочок, підставкою для випилювання, електровипалювачем, шилом
- стеками, підкладною дошкою, дротяним різакром, лещатами, пилкою, пензликами для клею і фарб, круглогубцями, ножицями, шилом
- стеками, підкладною дошкою, дротяним різакром, лещатами, пилкою

56. Для роботи з металами учні повинні бути забезпечені такими інструментами і пристроями:

- пензликами для клею і фарб, круглогубцями, ножицями, шилом
- простим олівцем, лінійкою, косинцем, гладилкою, циркулем, ножицями, пензликами для клею та фарб, підкладною дошкою
- лінійкою, косинцем, олівцем, рисувалкою, ножицями, циркулем, ножицями для жерсті, лещатами, пилкою
- набором голок, наперстком, ножицями, лінійкою, косинцем, сантиметровою стрічкою, гачком для плетіння, п'яльцями, олівцем

57. Натуральними наочними посібниками на уроках трудового навчання служать:

- прості олівці, лінійка, гладилка, циркуль, ножиці, пензлики для клею та фарб, підкладна дошка
- природні і виробничі об'єкти, зразки матеріалів, інструменти, механізми, технічні пристрої, предмети господарської діяльності, вироби, моделі, макети
- діапозитиви, кінофільми, телепередачі, комп'ютерні програми
- фотографії, малюнки, таблиці, плакати, технологічні картки

58. Наочними зображеннями на уроках праці є:

- фотографії, малюнки, таблиці, плакати, технологічні картки
- наждачна шкурка, підкладна дошка, простий олівець, лінійка, косинець, гладилка
- кінопроектори, кодоскопи, телевізори
- діапозитиви, кінофільми, телепередачі, комп'ютерні програми

59. Про який принцип трудового навчання ідеться: «Усі теоретичні відомості щодо різноманітних технологічних процесів обробки матеріалів, їх властивостей, технічних об'єктів, трудових виробничих відносин, організаційно-економічних закономірностей з якими знайомляться школярі, мають бути науково достовірними»?:

- свідомості і активності
- науковості
- наочності
- доступності

60. Про який принцип трудового навчання ідеться: «Учитель повинен задіяти систему активізації пізнавальної діяльності дітей, прагнути зробити кожного учня суб'єктом активного освоєння предмета. Необхідно навчити учнів визначати, розуміти, а потім самостійно ставити перед собою навчальне та трудове завдання»?:

- свідомості і активності
- науковості
- систематичності і послідовності
- доступності

61. Про який принцип трудового навчання ідеться: «Важливо формувати в учнів пізнавальні та трудові інтереси, мотивацію, бажання вчитися і творити. Потрібно домагатися, щоб учні чітко усвідомлювали зміст кожного слова, терміну, пояснювати їх, опираючись на знання і досвід дітей»?:

- доступності
- наочності
- свідомості і активності
- науковості

62. Про який принцип трудового навчання ідеться: «Навчальний матеріал уроків праці має бути дидактично адаптований до вікових психофізіологічних особливостей учнів молодших класів, подаватися на тому рівні, який може бути засвоєний у даний віковий період»?:

- доступності
- наочності
- свідомості і активності
- систематичності і послідовності

63. Про який принцип трудового навчання ідеться: «Розуміння молодшими школярами логічного зв'язку між засвоєним і засвоюваним, складання разом з учителем опорних таблиць, конструкцій, структурно-логічних схем, алгоритмів дій буде запорукою системного навчання, засобом формування у свідомості дітей цілісної картини світу»?:

- наочності
- свідомості і активності
- систематичності і послідовності
- культуровідповідності

64. Для забезпечення принципу доступності на уроках трудового навчання необхідно:

- навчити учнів визначати, розуміти, а потім самостійно ставити перед собою навчальне та трудове завдання
- використовувати ігрові форми організації діяльності, різні способи зацікавлення дітей
- актуалізовувати і розвивати чуттєвий досвід дітей
- чітко визначити виховну мету уроків, адекватно їй дібрати зміст дидактичного матеріалу

65. Для виконання принципу систематичності і послідовності у трудовому навчанні учитель повинен:

- спрямовувати зусилля на цілісний розвиток особистості учня
- забезпечувати варіативність завдань, диференціацію педагогічних впливів
- усвідомлювати місце кожного конкретного уроку праці в системі вивчення предмета, його наступність та перспективність
- використовувати діапозитиви, кінофільми, телепередачі, комп'ютерні програми

66. Для здійснення особистісно-орієнтованого підходу до дітей у трудовому навчанні необхідно:

- організувати взаємодію і спілкування членів бригади протягом усього трудового процесу
- забезпечувати варіативність завдань, можливість їх вибору, диференціацію педагогічних впливів
- формувати в учнів уявлення про цілісну картину світу
- навчати дітей правилам спільної праці

67. Специфіка уроків праці полягає у тому, що:

- діяльність учнів на уроках пов'язана не тільки із засвоєнням знань, умінь і навичок, але і з створенням матеріальних цінностей
- їх зміст визначається насамперед навчальною програмою
- вони покликані ввести дітей у світ Праці
- вони будуються на основі співробітництва вчителя з учнями, на усвідомленні мети колективної діяльності

68. Специфіка уроків праці полягає у тому, що:

- робоча кімната для їх проведення має бути обладнана згідно санітарно-гігієнічних норм та методичних вимог
- під час їх проведення велика увага має приділятися організації дослідів
- серед джерел знань важливе місце займають виробничі об'єкти, трудові і технологічні процеси
- під час їх проведення учитель має оптимальні можливості актуалізувати та розвинути чуттєвий досвід учнів

69. Специфіка уроків праці полягає у тому, що:

- під час їх проведення широко використовуються інструктивні матеріали і дидактичні засоби індивідуального користування
- заняття проводяться в навчально-виробничих умовах (робочих кімнатах, майстернях, навчальних цехах) з обов'язковим дотриманням правил безпеки праці
- особлива увага приділяється навчанню дітей підтримувати порядок на робочому місці
- для формування досвіду творчої діяльності молодших школярів необхідно використовувати активні методи навчання

70. Завершальним кроком на етапі перспективного планування уроків трудового навчання є:

- підбір об'єктів навчальної праці
- складання тематично-календарного плану
- вибір варіанту програми
- створення передумов для матеріального та методичного забезпечення уроків

71. Безпосередня підготовка вчителя до уроку праці передбачає, зокрема:

- складання тематично-календарного плану, перспективне планування навчальної роботи, підбір об'єктів навчальної праці
- визначення навчальної, розвивальної, виховної мети уроку, виготовлення зразків виробів, проектування діяльності учнів
- перевірку стану обладнання та інструментів вибір варіанту навчальної програми з предмета, добір адекватних меті методів та форм організації навчання
- вирішення завдань матеріального та методичного забезпечення, продумування логіки та структури заняття, складання тематично-календарного плану

72. Про який компонент мети уроку трудового навчання ідеться?:

«Ознайомлення учнів з виробництвом, застосуванням та властивостями конкретного матеріалу, з яким діти працюватимуть, формування у них доступних уявлень про працю дорослих, певні професії, техніку, ремесла».

- навчальний компонент мети
- розвивальний компонент мети
- виховний компонент мети
- усі відповіді вірні

73. Про який компонент мети уроку трудового навчання ідеться?:

«формування умінь виконувати конкретні технологічні операції: розмічування, згинання, різання, монтажу тощо; оволодіння певними загальнотрудовими вміннями: планування, організації, контролю і оцінювання своєї роботи та роботи інших».

- усі відповіді вірні
- навчальний компонент мети
- розвивальний компонент мети
- виховний компонент мети

74. Про який компонент мети уроку трудового навчання ідеться?:
«Плекання в учнів позитивного ставлення до праці, поваги до людей праці».

- усі відповіді вірні
- навчальний компонент мети
- розвивальний компонент мети
- виховний компонент мети

75. Про який компонент мети уроку трудового навчання ідеться?:
«виховання бережливого ставлення до продуктів, предметів і знарядь праці, прищеплення рис підприємливості, естетичного смаку тощо».

- навчальний компонент мети
- розвивальний компонент мети
- виховний компонент мети
- усі відповіді вірні

76. Про який компонент мети уроку трудового навчання ідеться?:
«Розвивати у дітей основи конструкторських умінь і здібностей, елементи дизайнерського мислення, самостійність, творчість при виконанні трудових завдань».

- усі відповіді вірні
- навчальний компонент мети
- розвивальний компонент мети
- виховний компонент мети

77. Про який компонент мети уроку трудового навчання ідеться?: «Формувати нахили та інтереси, розвивати мускульні зусилля, різноманітні психічні процеси: увагу, пам'ять, уяву тощо».

- навчальний компонент мети
- розвивальний компонент мети
- виховний компонент мети
- усі відповіді вірні

78. Навчальний компонент мети уроку праці може включати:

- прищеплення естетичного смаку, екологічної грамотності
- спрямованість на розвиток у дітей основ конструкторських умінь і здібностей, елементів дизайнерського мислення
- ознайомлення учнів з виробництвом, застосування та властивостями конкретного матеріалу, формування в учнів доступних уявлень про працю дорослих
- орієнтацію на плекання в учнів позитивного ставлення до праці, поваги до людей праці, прищеплення рис підприємливості

79. Виховна мета уроків трудового навчання може спрямовуватися на:

- плекання в учнів позитивного ставлення до праці, бережливого ставлення до продуктів, предметів і знарядь праці, прищеплення рис підприємливості
- ознайомлення учнів з інструментами і правилами користування ними, формування умінь виконувати конкретні технологічні операції
- оволодіння учнями певними загально трудовими вміннями
- розвиток мускульних зусиль, різноманітних психічних процесів

80. На уроках трудового навчання можна розвивати:

- уміння виконувати конкретні технологічні операції (розмічування, згинання, різання, ін.), уміння застосовувати у праці знання, отримати при вивченні інших предметів
- основні конструкторські уміння і здібності, самостійність, творчість при виконанні трудових завдань, різноманітні психічні процеси
- естетичний смак, бережливе ставлення до продуктів праці
- проектну діяльність учнів, повагу до людей праці

81. На етапі уроку трудового навчання «Повідомлення теми і мети уроку» головне завдання вчителя полягає у тому, щоб:

- сформулювати відповідну мотивацію діяльності учнів на уроці
- докладно розглянути зразок об'єкта праці, технічну документацію, ознайомити учнів з технічними умовами
- упорядкувати визначені при аналізі завдання трудові дії, технологічні операції, опрацювати або скласти словесні плани виконання трудового завдання
- здійснити поділ класу на бригади

82. На етапі уроку трудового навчання «Аналіз трудового завдання» відбувається:

- усвідомлення доцільності виготовлення певного виробу
- докладний розгляд зразка (якщо робота за зразком є його завданням), технічної документації (якщо передбачається створення виробу за графічним зображенням)
- оформлення на дошці чи таблиці плану діяльності
- включення в урок фізкультхвилинки

83. Завдання етапу уроку трудового навчання «Планування трудових дій» полягає в:

- зацікавленні школярів, формуванні відповідної мотивації діяльності учнів
- перевірці досягнення поставленої мети
- проведенні заключного інструктажу з метою узагальнення і систематизації знань
- упорядкуванні визначених при аналізі завдання трудових дій, технологічних операцій, складання етапів виконання трудового завдання

84. На етапі уроку трудового навчання «Підготовка засобів праці та організація учнів до виконання трудового завдання» відбувається:

- організація проведення дослідів і спостережень
- самостійна підготовка дітьми необхідних інструментів і матеріалів, раціональне розміщення їх на робочому столі
- створення проблемних ситуацій для активізації пізнавальної діяльності молодших школярів
- здійснюється вступний інструктаж, чіткість і продуманість прийомів якого є запорукою успіху навчальної і трудової діяльності дітей

85. Основний зміст етапу уроку трудового навчання «Виготовлення виробу за наміченим планом» полягає в:

- самостійній праці дітей за технічною документацією
- організації передачі виробів за призначенням та прибиранні робочих місць
- огляді виробів або представленні школярами власних робіт
- налагодженні співробітництва у розподілі обов'язків

86. Етап уроку трудового навчання «Оцінювання виконаної роботи і підведення її підсумків» дає змогу:

- організувати засвоєння дітьми способів виконання певних технологічних операцій та монтажу виробів
- перевірити, чи вдалося вчителю досягти поставленої мети
- урізноманітнити способи доведення теми і мети уроку
- провести заключний інструктаж з метою узагальнення і систематизації знань

87. Оскільки уроки праці спрямовані на засвоєння, в основному, способів діяльності, а не теоретичних знань, то для виявлення результатів навчання найчастіше застосовуються:

- методи практичної перевірки
- методи письмової перевірки
- методи усної перевірки попередній
- тематичний і підсумковий контроль

88. Оцінюючи виріб і трудові зусилля учня, учитель повинен:

- обмежитися простим схваленням чи осудом
- ґрунтовно проаналізувати те, що зроблено добре, а що – погано, пояснити, як усунути недоліки
- відзначити активність учня на уроці умовними символами
- звернути увагу на процес створення виробу

89. Підведення підсумків трудового навчання у кінці навчального року найчастіше відбувається у формі:

- класних та загальношкільних виставок робіт учнів
- узагальнюючих практичних робіт
- нагородження переможців за трудові зусилля в ігрових формах організації діяльності
- перевірки якості виконання учнями окремих операцій

90. До загальнотрудових умінь належать:

- уміння планувати трудовий процес, організувати робоче місце, контролювати і оцінювати трудовий процес і результати праці
- вимірювальні, обчислювальні, графічні, монтажні уміння, уміння налагоджування і регулювання, опоряджувальні уміння
- професійні і політехнічні
- уміння щодо великого кола операцій

91. До загальновиробничих умінь належать:

- професійні уміння, що охоплюють вузьке коло операцій, мають велику ступінь автоматизації
- вимірювальні, обчислювальні, графічні, монтажні уміння, уміння налагоджування і регулювання, опоряджувальні уміння
- уміння планувати трудовий процес, організувати робоче місце, контролювати і оцінювати трудовий процес і результати праці
- уміння знаходити час для виконання трудової діяльності

92. Серед запропонованих варіантів дій вчителя на уроці трудового навчання виберіть ту, яка не стосується послідовності демонстрування нових прийомів роботи:

- цілісний показ трудової дії в робочому темпі
- сповільнений показ прийому із одночасним детальним поясненням
- пропозиція кільком учням повторити дії учителя
- виконання робочих вправ

93. Позаурочна робота з трудового навчання – це:

- форма організації учнів для виконання обов'язкових практичних робіт, необхідних для вивчення предмета
- влаштування таборів праці та відпочинку, проведення міських чи районних олімпіад
- організація батьківських зборів
- загальношкільні трудові справи

94. Позашкільна робота з трудового навчання охоплює:

- гурткову роботу, шкільні олімпіади, виставки дитячих виробів, загальношкільні трудові справи
- різні шкільні та культурно-освітні установи, а також включає співпрацю з виробничими колективами та іншими навчально-виховними закладами мікрорайонів шкіл
- проведення екскурсій, спостережень, бесід, перегляд діафільмів
- ознайомлення учнів із загальними принципами організації сучасного виробництва

95. Власне позакласна робота з трудового навчання – це:

- влаштування таборів праці та відпочинку, проведення міських чи районних олімпіад
- огляд виробів або представлення школярами власних робіт
- гурткова робота, шкільні олімпіади, виставки дитячих виробів, загальношкільні трудові справи
- поглиблення уявлень дітей про працю і виробництво

96. До масових форм організації позакласної роботи учнів з трудового навчання належать:

- студії, клуби, технічно-спортивні секції, творчі майстерні
- заходи, у яких бере участь значна кількість учнів
- індивідуальні завдання з вирощування певних овочевих культур на підвіконнях у класі чи у шкільних теплицях
- бесіди учнів з родичами і близькими знайомими про їх професії або певний вид ремесла

97. Групові форми організації позакласної роботи учнів з трудового навчання – це:

- влаштування таборів праці та відпочинку, проведення міських чи районних олімпіад
- лекції, перегляди кінофільмів, тематичні ранки, свята, змагання, фестивалі, вікторини, виставки виробів
- загальношкільні трудові справи
- студії, клуби, технічно-спортивні секції, гуртки, творчі майстерні з певних видів народних ремесел

98. Індивідуальні форми організації позакласної роботи учнів з трудового навчання передбачають:

- самостійну роботу окремих учнів над трудовими дорученнями, пізнавальними завданнями, розробкою проектів
- огляд виробів або представлення школярами власних робіт
- проведенні з учнями інструктажу з метою узагальнення і систематизації знань
- вищий рівень самодіяльності, активності, ініціативи і творчості

99. Значення екскурсій у трудовому навчанні полягає у тому, що:
- вони дозволяють наочно знайомити дітей з працею дорослих різних професій. розширювати політехнічний кругозір
 - вони можуть влаштовуватися періодично упродовж року на честь народних свят, визначних дат та під час тематичних ранків
 - вони сприяють розв'язанню учнями творчих завдань, пов'язаних з конструюванням чи виготовленням виробів
 - вони дозволяють залучити школярів до продуктивної праці з виконанням індивідуальних замовлень вдома
100. Проведення екскурсії з трудового навчання розпочинається, як правило, з:
- огляду підприємства, бесіди з працівниками-представниками різних професій
 - повідомлення вчителем її мети і завдань, знайомства з екскурсоводом, здійснення ним вступного інструктажу
 - оформлення службової записки щодо екскурсії та попереднього ознайомлення учителя з підприємством
 - підготовчої бесіди про екскурсію в школі

Сливка Лариса Володимирівна

**Методика трудового навчання
з практикумом у навчальних майстернях:
тести для вступних екзаменів**

Збірник тестових завдань

Редакція та комп'ютерне верстання: автора